

User Name: =

Date and Time: = 2025-06-04

Job Number: = 254468402

Documents (1)

Client/Matter: -None-

Search Terms: Heeft internist Blank de weg naar kankervrij leven gevonden?

Search Type: NaturalAnd

Content Type

news

Narrowed by

-None-

1. Heeft internist Blank de weg naar kankervrij leven gevonden?

Heeft internist Blank de weg naar kankervrij leven gevonden?

Heeft internist Blank de weg naar kankervrij leven gevonden?

AD/Groene Hart

25 januari 2023 woensdag

Copyright 2023 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Section: Landelijk; Blz. 8, 9

Length: 1307 words

Byline: ELLEN VAN GAALEN

Highlight: Het lukt steeds vaker om kankerpatiënten te redden met immuuntherapie. En dit is pas het begin, voorspelt internist Christian Blank, die zijn levenswerk maakte van de therapie die snel terrein wint.

In aanloop naar Wereldkankerday (4 februari) publiceert deze krant een aantal verhalen. Vandaag: immuuntherapie zorgt ervoor dat de afweer van het lichaam foute cellen herkent en verwijdt. „We moeten ernaar toe dat kanker een korte levensgebeurtenis wordt.”

Body

kankerbestrijding

Al vijftien jaar werkt Christian Blank aan betere immuunbehandelingen voor patiënten met uitgezaaide melanomen, een agressieve vorm van huidkanker. De van oorsprong Duitse internist doet dat in het in kanker gespecialiseerde ziekenhuis en onderzoeksinstituut Antoni van Leeuwenhoek in Amsterdam. Waar chemotherapie de kankercellen doodt, zorgt immuuntherapie ervoor dat onze afweer de foute cellen herkent en verwijdt.

Twintig jaar geleden zat de behandeling in het verdomhoekje, maar Blank heeft er altijd in geloofd. Hij onderzoekt én behandelt met grote bevlogenheid, zoekt als het nodig is therapieën die niet in de boekjes staan. Blank noemt het zijn levenswerk. „Deze patiënten met veel uitzaaiingen overleden in het verleden bijna allemaal. Nu kunnen we de helft van de mensen bij wie we de kanker laat ontdekken, toch redden.”

Melanoom

Hij pakt zijn telefoon en zoekt tussen zijn foto's. Dan laat hij een kiekje zien van zichzelf tijdens zijn oratie, afgelopen oktober. Aan weerszijden van de kersverse hoogleraar jonge vrouwen. Een van hen is Astrid, moeder van drie jonge kinderen. Ze had een melanoom met uitzaaiingen naar de hersenen. Ze kreeg chemotherapie, maar die sloeg niet aan. „Ik wist al van tevoren dat dat niet zou werken.”

Zijn ogen stralen. Ook al leek de situatie van Astrid ruim twaalf jaar geleden kansloos, ze heeft het gered. Sterker, ze hoeft niet eens meer voor controles naar het ziekenhuis. „Ik heb haar immuuntherapie gegeven - naast bestraling van de hersenuitzaaiing - en ze is aan een plek geopereerd. De kanker was overal weg. Dat had ik toen

Heeft internist Blank de weg naar kankervrij leven gevonden?

niet verwacht, want het zat ook in de hersenen. Zij was één van de eerste patiënten bij wie de behandeling zo goed aansloeg. Inmiddels is ze geen patiënt meer, maar zijn we goede vrienden."

Was dat voor u dé doorbraak van immuuntherapie?

„Ik heb altijd geloofd in immuuntherapie. In 2010 heeft die ontwikkeling wel een boost gekregen, uit allerlei studies bleek hoe effectief die was. Patiënten met uitgezaaide melanomen overleden toen vrijwel altijd. Dat was vreselijk. We wisten dat een deel van de patiënten met immuuntherapie wél kon genezen. Ik heb altijd geloofd dat het revolutionair zou zijn als we ons immuunsysteem konden leren om kankercellen te herkennen."

Al tijdens zijn studie in de jaren 90 maakte Blank kennis met immuuntherapie. Het was een tijd waarin maar weinig mensen in de toekomst van de behandeling geloofden. In 2001 ging de internist zich met onderzoek naar immuuntherapie bezighouden. „Ik probeerde tumoren zichtbaar te maken voor het immuunsysteem. Ik weet nog goed dat dit ineens lukte. Dat was een eureka-moment."

De arts vertelt over zogenoemde checkpoint-remmers. Kankercellen hebben een soort handjes waarmee ze de schakelaar van onze afweer indrukken. Daardoor herkent ons immuunsysteem de kanker niet en kan het de foute cellen niet bestrijden. Maar wat zou er gebeuren als het lukte om die 'handjes' te stoppen? Dan zouden de cellen wél herkenbaar zijn als ongewenste binnendringer.

In het lab - toen nog in Chicago - testte Blank zijn idee op één kankercel. Wat bleek? Het lukte. „De hele nacht ben ik doorgestaan. Ik ben gaan testen op andere kankercellen die we in het lab hadden en ze deden het allemaal. Ik krijg nog steeds kippenvel als ik eraan terugdenk."

Is immuuntherapie de weg naar een kankervrij leven?

„Voor mij is immuuntherapie in

opzet op genezing gericht. Bij melanomen die pas laat worden ontdekt en ver uitgezaaid zijn, lukt het de helft van de patiënten te genezen. Bij patiënten die een melanoom in een vroeg stadium ontdekken én bij wie we al voor de operatie met immuun- therapie beginnen, genezen we nu rond de 90 procent. Hopelijk is dat over enkele jaren 95 procent. Ik ben nu bezig met een korte therapie waarbij patiënten zes weken intensief worden behandeld en daarna

gewoon weer door kunnen met hun leven."

Opnieuw laat hij de foto van zijn oratie zien, naast Astrid staat een andere vrouw: Femke. „Haar situatie was nog dramatischer." Bij haar werkte de immuuntherapie vóór de operatie niet. Ze kreeg enorme uitzaaiingen aan de binnenkant van haar borstkas en kwam ontzettend kortademig terug. „Ik zei kort voor de kerst vorig jaar: je gaat sterven."

De arts besloot dezelfde immuuntherapie nog een keer te geven, maar nu met talkpoeder erbij. Daardoor werd alsnog een sterke immuunreactie opgeroepen. „Ze kreeg enorme koorts. De therapie sloeg nu wel aan. Normaal was ze binnen twee à drie weken overleden, nu heeft ze weer kerst gevierd."

Wow, dat klinkt als een wonder.

„Dit was een toevalstreffer. We kwamen wél op een nieuw idee voor vervolgonderzoek. Dat proberen we nu voor meer patiënten te ontwikkelen. Bij muizen werkt de therapie al, maar het duurt nog enkele jaren voordat wij zover

Heeft internist Blank de weg naar kankervrij leven gevonden?

zijn dat we die ook aan patiënten kunnen geven. We weten steeds beter hoe het immuunsysteem bij verschillende kankersoorten werkt. We werken nu ook aan een therapie op maat, waarbij we precies kijken welke immuuncellen een tumor heeft en welke behandeling nodig is om de afweer aan te wakkeren."

Werkt immuuntherapie ook voor andere kankersoorten al zo goed als bij melanomen?

„Bij andere kankers komen we van veel lagere responspercentages, maar je zult zien dat de komende jaren steeds meer patiënten baat hebben bij immuuntherapie. Daarvan ben ik overtuigd. Maar het zal voor sommige kankers lastig blijven. Hoe groter de genetische afwijking van de kankercellen is, hoe beter we het immuunsysteem kunnen leren om die te herkennen. Bij melanomen is de afwijking groot, waardoor dat goed lukt. Maar bij sommige vormen van kanker, zoals prostaat- of alviesklierkanker, is dat veel lastiger."

Het klinkt alsof jullie zoveel weten. Waarom blijft het lastig?

„Er zijn eindeloos veel mechanismen waardoor kankercellen aan onze afweer weten te ontsnappen. We hebben 3 miljard immuuncellen en we hebben er eentje nodig die goed werkt om de kanker te bestrijden. Dat is supercomplex. Het is vaak moeilijk te vinden hoe dat mechanisme werkt en waarom immuun- therapie bij bepaalde patiënten niet werkt. Door dat op maat uit te zoeken en steeds een aangepaste behandeling te geven, filteren we er steeds meer patiënten uit bij wie het immuunsysteem niet reageert. Voor hen proberen wij nieuwe, experimentele combinaties te vinden."

Bij welke patiënten lukt het niet?

„We gaan nooit iedereen genezen. Er zullen altijd patiënten blijven die een heel agressieve vorm van kanker hebben en binnen een paar dagen of weken wegvallen. Dan gaat het gewoon te snel."

Gaat immuuntherapie chemo vervangen?

„Voor een deel wel, maar we zien ook dat bij sommige patiënten een combinatie goed werkt, bijvoorbeeld bij long- of borstkanker. Patiënten die van chemo- naar immuuntherapie overstappen, vinden die behandelingen vaak minder belastend. Hoewel die ook echt flinke bijwerkingen kunnen geven, maar vaak kunnen we die goed onderdrukken. Bovendien zijn de langdurige klachten vaak minder erg dan bij chemotherapie. Deze patiënten kunnen meestal hun leven weer goed oppakken."

Hoeveel patiënten heeft u intussen gered?

Hij kijkt bedenkelijk. „Ik denk dat ons team de afgelopen vijftien jaar ongeveer 1500 patiënten heeft gered. Maar de komende jaren gaan we wereldwijd tienduizend mensen met melanomen redden als alle collega's standaard immuuntherapie voor een operatie bij een melanoom gaan geven. We moeten er naartoe dat kanker een korte levensgebeurtenis wordt. Dat we kunnen zeggen: u heeft kanker, dat is vervelend, maar we hebben een goede behandeling. We willen de ziekte graag oplossen voor patiënten."

Nu kunnen we de helft van de mensen bij wie we de kanker laat ontdekken, toch redden

Eureka: ineens lukte het tumoren zichtbaar te maken voor het immuunsysteem

Er zullen altijd patiënten blijven die een heel agressieve vorm van kanker hebben

Bekijk de oorspronkelijke pagina: pagina 8, pagina 9

Graphic

Heeft internist Blank de weg naar kankervrij leven gevonden?

Internist Christian **Blank**: „**De** komende jaren gaan we wereldwijd tienduizend mensen met melanomen redden, als alle collega's standaard immuuntherapie gebruiken.”

Classification

Language: DUTCH; NEDERLANDS

Publication-Type: Krant

Subject: Cancer (100%); Chemotherapy + Radiation (89%); Death + Dying (89%); Health Care Professionals (89%); Skin Disorders (89%); Health Care Facilities (68%); Holidays + Observances (68%)

Load-Date: January 24, 2023

End of Document